

RAČUNOVODSTVO FINANCIJSKIH INSTITUCIJA

RAČUNOVODSTVO OSIGURANJA

POJAM I VRSTE OSIGURANJA

- **CILJ** – OSIGURANJE IMOVINE I OSOBA OD POTENCIJALNOG RIZIKA U CILJU OSTVARIVANJA ODREĐENOG PROFITA

- **VRSTE OSIGURANJA:**
  1. ŽIVOTNO OSIGURANJE – OSIGURANJE OSOBA
  2. NEŽIVOTNO OSIGURANJE – OSIGURANJE IMOVINE

- **Prema MSFI-4 Ugovori o osiguranju** – definicija osiguranja je “Ugovor o osiguranju je ugovor koji izlaže osiguravatelja prepoznatljivim rizicima gubitka koji proizlazi iz događaja ili okolnosti koji se pojavljuju ili otkrivaju unutar određenog razdoblja, uključujući smrt, bolesti, invaliditeta, oštećenja nekretnina, ozljeđivanja drugih i prekida poslovanja”.

SPECIFIČNOSTI U OSIGURANJU

- **PRIHODI U OSIGURANJU:** PREMIJA, KAMATA I OSTALI PRIHODI
- NAJZNAČAJNIJI PRIHOD PREMIJA
- **RASHODI U OSIGURANJU:** IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE, TROŠKOVI PRIBAVE, ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI – TROŠKOVI UPRAVE
- NAJZNAČAJNIJI RASHOD IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE (ODŠTETA).
- **CILJ OSIGURANJA:** IZVRŠENJE ISPLATA PO UGOVORU O OSIGURANJU KOD NASTANKA ŠTETNOG DOGAĐAJA.

PREMIJA - CIJENA RIZIKA / OSIGURANJA

- Premija je iznos koji se uplaćuje u osiguravajući fond - izvor sredstava društva za osiguranje .
- Riječ premija potječe od latinske reči praemium, što znači nagrada, po nekim autorima, a po drugima od latinske riječi primum što znači prvi.
- Knjiženje premije ovisi o vrsti osiguranja.
- Najvažniju stavku troškova iz osiguranja predstavlja nadoknada (regres) uništenih vrijednosti.
- Premija osiguranja je utvrđena tarifom premija, dobivenom na bazi dugogodišnjih statističkih podataka o vjerojatnosti ostvarenja štetnog događaja u budućnosti.

STRUKTURA PREMIJE

- **Tehnička premija** služi za podmirenje obveza iz ugovora o osiguranju (isplatu odšteta, ugovorenih svota), te za podmirenje obveza prema reosiguravatelju za reosigurane rizike. Dijeli se na riziko i štednu premiju.
- **Dio premije za preventivu** služi za financiranje i kreditiranje aktivnosti namijenjenih za sprečavanje i smanjivanje šteta kod nesrećnih slučajeva.
- **Dio premije za režiju** namijenjen je za obavljanje poslova osiguranja (troškovi zaključivanja ugovora o osiguranju, troškovi naplate premija, lični dohoci i drugi administrativni troškovi). Bruto premija uvećana za porez na promet čini ukupnu premiju.
- U zapadnim zemljama terminologija je nešto drugačija: bruto premija se sastoji od neto premije, dodatka za sigurnost (postoji i kod nas), te dodatka za troškove (troškovi upravljanja).

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Zaračunate bruto premije

- Zaračunate **bruto premije neživotnih osiguranja** uključuju sve iznose premija koje su **ugovorene (policirane)** u tekućem obračunskom razdoblju na razdoblje najduže do godinu dana, neovisno da li se ti iznosi u cijelosti ili djelomično odnose na kasnije obračunsko razdoblje
- Zaračunate **bruto premije životnih osiguranja** uključuju sve iznose premija koji su **naplaćeni** do kraja obračunskog razdoblja, neovisno da li se ti iznosi u cijelosti ili djelomično odnose na kasnije obračunsko razdoblje ili razdoblja. Djelomično naplaćene rate smatraju se naplaćene u visini od 50% ukupne rate.

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

---

1. **Zaračunata bruto premija neživotnih osiguranja** (osnov: ugovor o osiguranju-polica osiguranja)

120	Potraživanja od osiguranika	70000	Zaračunata bruto premija-tehnička
		70001	Zaračunata bruto premija-preventiva
		70002	Zaračunata bruto premija-režijski dodatak

2. **Naplaćena premija neživotnih osiguranja**

10,11	Novac i novčana sredstva	120	Potraživanja od osiguranika
-------	--------------------------	-----	-----------------------------

3. **Zaračunata bruto premija životnih osiguranja**

10,11	Novac i novčana sredstva	70010	Premija osiguranja-tehnička
120	Potraživanja od osiguranika	70012	Premija osiguranja-režijski dodatak
		120	Potraživanja od osiguranika

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Prihodi i troškovi ulaganja

Svi prihodi i troškovi vezani za ulaganja koja se odnose na **neživotna osiguranja, iskazuju se u netehničkom računu** – ukupni obračun, zajedno s prihodima i troškovima ulaganja čiji izvor ne potječe iz osigurateljne djelatnosti neživotnih osiguranja. Svi prihodi i troškovi vezani za ulaganja koja se odnose na **životna osiguranja iskazuju se u tehničkom računu životnih osiguranja.**

Prihodi od ulaganja obuhvaćaju prihode koji se ostvaruju od sudjelujućih interesa (dividende, udjeli u dobiti, pripisi – povećanja vrijednosti), prihode koji se ostvaruju od ostalih ulaganja, prihode od kamata, te dobitke od prodaje (realizacije) ulaganja. Prihodi od povećanja vrijednosti ulaganja evidentiraju se u računu dobiti i gubitka razdoblja u kojem nastaju ili u rezervama zavisno od kategorije imovine u koju je ulaganje raspoređeno.

Troškovi ulaganja uključuju troškove upravljanja ulaganjima, kamate, usklađenja vrijednosti (smanjenje) ulaganja te gubitke ostvarene pri prodaji (realizaciji) ulaganja. Rashodi od smanjenja vrijednosti ulaganja evidentiraju se u računu dobiti i gubitka u razdoblju u kojem nastaju osim ako prethodno nisu evidentirane pričuve po osnovi povećanja vrijednosti istog ulaganja.

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Prihodi od ulaganja

(dividende, udjeli u dobiti, pripisi- povećanje vrijednosti, prihodi od kamata, dobitci od prodaje ulaganja)

15 ili 16   Kratkoročna potraživanja iz financiranja

ili

0, 1...   Povećanje ulaganja (npr. u povezanim osobama, udjeli, itd.)

74...   Prihodi od financiranja i prinosi od ulaganja

Troškovi ulaganja

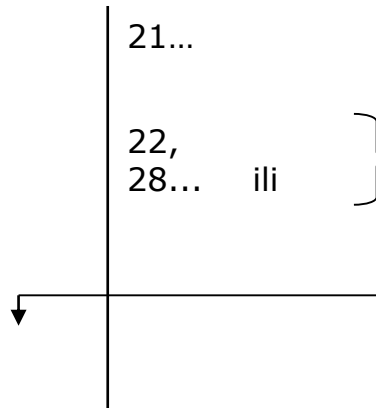
46...   Troškovi financiranja

0, 1...   Smanjenje vrijednosti ulaganja

21...

22,
28...   ili

} Obveze po osnovi financiranja

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Izdaci za osigurane slučajeve

Izdaci za osigurane slučajeve obuhvaćaju **sve likvidirane iznose šteta u obračunskom razdoblju**, bez obzira u kojem su obračunskom razdoblju štete nastale, umanjeni za udio reosiguranja u štetama, uvećani za pričuve šteta na kraju obračunskog razdoblja, a umanjeni za pričuve šteta na početku obračunskog razdoblja.

Bruto iznosi likvidiranih šteta, osim čistih likvidiranih šteta, uključuju troškove vezane za likvidaciju šteta (procjene, odvjetničke usluge i slično), otkupe, a umanjuju se za vrijednost zaprimljenog ostatka osigurane imovine i naplaćenih regresa.

Troškovi šteta, nadalje uključuju troškove nagodbi koji proizlaze iz događaja nastalih tijekom godine i ispravaka rezervacije za štete iz prethodnih godina. Svi takovi ispravci rezervacija su trenutno prikazani u računu dobiti i gubitka.

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Izdaci za osigurane slučajeve

1. Likvidirane štete i udio reosiguratelja u štetama

400	Štete u osiguranju (uvećane za troškove obrade šteta)	230	Obveze po štetama i ugovornim iznosima u osiguranju
403	Udjeli reosiguratelja u izdacima za štete		
131	Potraživanja za udjele u naknadi štete iz reosiguranja		

2. Promjene u pričuvama šteta (štete na kraju obračunskog razdoblja umanjene za štete na početku obračunskog razdoblja)

4210	Pričuve za štete osiguranja	9520	Bruto iznos pričuva za nastale a prijavljene šteta
4211	Udio reosiguratelja u pričuvi šteta	9521	Udio reosiguratelja u pričuvi šteta

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Troškovi pribave

Troškovi pribave uključuju troškove nastale zaključivanjem ugovora o osiguranju, a uključuju:

izravne troškove pribave (provizije, troškove tiskanica kao i ostale troškove koji se izravno povezuju za pribavu osiguranja), i

neizravne troškove pribave (troškove reklame, troškove vezane za obradu ponuda i izdavanje polica i sl.).

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Troškovi pribave - knjiženja

430	Neposredni troškovi pribave-provizije	239	Obveze za proviziju
431	Posredni troškovi pribave (reklama, obrada ponuda i polica)	220	Obveze prema dobavljačima

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Troškovi uprave

Troškovi uprave sadrže troškove nastale u svezi poslova naplate premija, upravljanja portfoliom, i dr. Oni sadrže izdatke za zaposlene

44...	Materijal i ostali troškovi	220	Obveze prema dobavljačima
45...	Ostali troškovi poslovanja (naknada zaposlenima, reprezentacija, materijalni i nematerijalni troškovi)	220	Obveze prema dobavljačima
47	Troškovi osoblja, plaće, nadnice	24..	Obveze za poreze i doprinosa
		.	
		25..	Obveze prema zaposlenima
		.	
		26..	Obveze za bruto i neto plaće
		.	

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Potraživanja

- **Potraživanja iz poslova osiguranja** odnose se na potraživanja za obračunatu premiju za osiguranja iz života i neživota.
- **Ostala potraživanja** čine potraživanja za regres šteta od počinitelja, potraživanja za kamate na kredite i depozite, potraživanja za predujmove i drugo.

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Ispravak vrijednosti potraživanja

480	Vrijednosno usklađivanje potraživanja		129	Ispravak vrijednosti kratkoročnih potraživanja
-----	---------------------------------------	--	-----	--

Naplata potraživanja iz ispravka vrijednosti

129	Ispravak vrijednosti kratkoročnih potraživanja		745	Naplaćena potraživanja za koja je izvršen ispravak vrijednosti
10	Novčana sredstva		120	Potraživanja od osiguranika

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Tehničke pričuve

Tehničke pričuve čine prijenosne premije, matematičke pričuve i pričuve za štete.

1. Prijenosne premije

- Dio premije koji se mora prenijeti u iduću godinu adekvatno vremenskom periodu dok traje važnost ugovora naziva se prijenosna premija.
- **Osnovica za obračun** prijenosne premije je obračunata - fakturirana premija osiguranja, umanjena za onaj dio, koji je ustupljen u suosiguranje, odnosno reosiguranje drugim osiguravajućim društvima a uvećana za prijenosne premije od primljenih društava.

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Prijenosne premije

9500 Prijenosna premija-prethodna godina

7030 Prijenosna premija-tekuća godina

7031 Prijenosna premija-prethodna godina

9500 Prijenosna premija-tekuća godina

TEMELJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

---

2. Matematička pričuva osiguranja života

Matematičku pričuvu osiguranja života izračunava ovlašteni aktuar Društva u skladu s Mjerilima za izračun matematičke pričuve, a temeljem svih dugoročnih ugovora o osiguranju osoba kod kojih se kumuliraju sredstva štednje ili sredstva za pokriće povećanih rizika u kasnijim godinama osiguranja.

KONTNI PLAN OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA

- **KLASA 0** - NEMATERIJALNA IMOVINA, MATERIJALNA IMOVINA I FINANCIJSKA ULAGANJA
- **KLASA 1** - NOVAC, NOVČANI EKVIVALENTI, POTRAŽIVANJA I RAZGRANIČENJA
- **KLASA 2** - DUGOROČNE I KRATKOROČNE OBVEZE, REZERVISANJA ZA TROŠKOVE I RIZIKE TE ODGOĐENA PLAĆANJA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA
- **KLASA 3** - ZALIHE MATERIJALA I SITNOG INVENTARA
- **KLASA 4** - TROŠKOVI PO PRIRODNIM VRSTAMA
- **KLASA 7** - OSTVARENI PRIHODI
- **KLASA 8** - FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA
- **KLASA 9** - KAPITAL I REZERVE
- **99** - IZVANBILANČNA EVIDENCIJA

Zadatak: Izvrši knjiženja i utvrdi financijski rezultat neživotnih osiguranja

Policirana premija
neživotnih osiguranja 1.000.000

---

raspodjela premije:
tehnička 80%; preventiva 5%; režija 15%.

120 Potraživanja od osiguranika

---

1) 1.000.000

70000 Zarač. bruto prem.; tehnička

---

1) 800.000

70001 Zarač. bruto prem.; prevent.

---

1) 50.000

70002 Zarač. bruto prem.; režija

---

1) 150.000

2. Obračunata prijenosna premija	
- tekuća godina	375.000
- <u>prethodna godina</u>	<u>82.000</u>

7030 Prijenosna premija-tekuća g.

2)	375.000
----	---------

9500 Prijenosna premija –

2a) 82.000	2) 375.000
------------	------------

7031 Prijenosna prem.-prethodna g.

2a) 82.000
----

3. Naplaćena premija

800.000

---

10 Novac i novčana sredstva-žiro

3) 800.000

120 Potraživanja od osiguranika

3) 800.000

4. Premija predana u reosiguranje 100.000

---

232 Obveze prema reosiguratelju

---

4) 100.000

7020 Premija predana u reosig.

---

4) 100.000

5. Likvidirane štete

600.000

---

400 Štete u osiguranju

5) 600.000

230 Obveze po štetama

5) 600.000

6. Udio reosiguratelja u likvid. štetama

80.000

---

404 Udio reosig. u likvid. štetama

---

6) 80.000

131 Potraž. od reosig. za udjele u štetama

---

6) 80.000

7. Promjena pričuva šteta

+120.000

4210 Pričuve za štete

---

7) 120.000

9500 Bruto iznos pričuve

---

7) 120.000

8. Udio reosiguratelja u pričuvi šteta 80.000

4211 Udio reosig. u pričuvi

---

8)

9501 Udio reosig. u pričuvi

---

8)

9. Prihod od kamata na depozite 100.000

7721 Prihodi od financ.dobitaka-cta

---

9) 100.000

148 Potraživanja za kamate

---

9) 100.000

10. Negativna tečajna razlika na vrijednosne papire

10.000

48 Vrijednosno usklađenje

10) 10.000

11 Vrijednosni papiri

10) 10.000

11. Bruto plaće zaposlenika

150.000

---

44 Troškovi bruto plaća

11) 150.000

27 Obveze za bruto plaćama

11) 150.000

12. Materijalni troškovi

20.000

---

44 Materijalni troškovi

---

12) 20.000

220 Obveze prema dobavljačima

---

12) 20.000

13. Obračunati su troškovi pribave osiguranja - provizije 10.000

430 Neposredni troškovi pribave

---

13) 10.000

239 Obveze za proviziju

---

13) 10.000

14. Obračun poslovnog rezultata

- 791 – Obračun poslovnog rezultata (prijenos ukupnih prihoda – zatvaranje razreda 7 – duguje, i prijenos troškova s 490 - potražuje)
- 490 – prijenos ukupnih troškova na 791
- 800(820) ili 801 (821) – Dobit ili gubitak tekuće godine.

---

400 - Štete u osiguranju

(5) 600.000	600.000 (14)
-------------	--------------

**404 - Udio reosig. u likvid.
štetama**

(6) (80.000)	(80.000) (14)
--------------	---------------

4210 - Pričuve za štete

(7) 120.000	120.000 (14)
-------------	--------------

**4211 - Udio reosig. u
pričuvi**

(8) (80.000)	(80.000) (14)
--------------	---------------

**48 - Vrijednosno
usklađenje**

(10) 10.000	10.000 (14)
-------------	-------------

44 - Troškovi bruto plaća

(11) 150.000	150.000 (14)
--------------	--------------

44 - Materijalni troškovi

(12) 20.000	12.000 (14)
-------------	-------------

**43 - Neposredni troškovi
pribave**

(13) 10.000	10.000 (14)
-------------	-------------

490 - Prijenos troškova

(14) 750.000	750.000 (14a)
--------------	---------------

70000 – Zarač. bruto	
<i>premija - tehnička</i>	
(14b)	800.000 (1)
800.000	

70001 – Zarač. bruto	
<i>premija - preventiva</i>	
(14b) 50.000	50.000 (1)

70002 – Zarač. bruto	
<i>premija - režija</i>	
(14b)	150.000 (1)
150.000	

7030 - Prijenosna premija- tekuća g.	
(14b)	(375.000) (2)
(375.000)	

7031 - Prijenosna prem.- prethodna g.	
(14b) 82.000	82.000 (2a)

7020 - Premija predana u reosiguranje	
(14b)	(100.000) (4)
(100.000)	

7721 Prihodi od financ.dobitaka-cta	
(14b)	100.000 (9)
100.000	

791 – Obračun rezultata	
(14a) 750.000	707.000
	(14b)
	43.000 (14c)

-
-
- Utvrđi prihode = 707.000 KM
  - Utvrđi rashode = 750.000 KM
  - Utvrđi bruto dobit = - 43.000 KM

- Koliko iznose zarađene premije osiguranja

[bruto premija – prijenosna premija tekuće godine + prijenosna premija prethodne godine – premija predana u reosiguranje]

- Zarađene premije = $1.000.000 - 375.000 + 82.000 - 100.000 = 607.000$ KM

Prihodi = 707.000 KM

Rashodi = 750.000 KM

Bruto dobit = - 43.000 KM

Zarađene premije = 607.000 KM

PRIMJER 2. - ŽIVOTNO OSIGURANJE

10 - Novac i novčana sredstva-žiro	
(1) 7.500	

234 – Obveze za primljene avanse	
(2a) 7.500	7.500 (1)

7001 – Prihodi od životnog osiguranja	
(3) 7.500	7.500 (2)

7030 – Primljena prijenosna premija	
	(150.000) (4)

120 – Potraživanja od osiguranika	
(2) 7.500	7.500 (2a)

233 – Obveze po primljenim reosig.	
	300.000 (5)

70010 - Osnovno	
	7.000 (3)

7020 – Premija predana u reosiguranje	
	(300.000) (5)

70011 - Dopunsko	
	500 (3)

9500 – Prijenosna premije	
	150.000 (4)